

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

Sayı : 64443507- 1208
Konu : Soru önergesi

23/7/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Kan. Kar. Bşk.'nın 26/06/2013 tarihli ve 43452547-120.00-7/25720-218115 sayılı yazısı.

Balıkesir Milletvekili Ayşe Nedret Akova tarafından Başbakanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a yöneltilmiş bulunan 7/25720 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

.
. .
.

Bekir BOZDAĞ
Başbakan Yardımcısı

EK:
Soru önergesi cevabı

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığı

Bilgi:
Başbakanlık

T.C.
BAŞBAKANLIK
Diyanet İşleri Başkanlığı

SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

Önergeyi Veren Milletvekili : Ayşe Nedret AKOVA

Balıkesir Milletvekili

Önerge Esas No : 7/25720

C E V A P

Diyanet İşleri Başkanlığı, Anayasa ve kanun ile milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi sağlamak, İslam dininin inançları, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmekle görevlendirilmiştir. Başkanlığın, hizmetlerinde etkinlik ve verimliliği sağlayabilmesi, kuruluş amacına uygun hizmet üretebilmesi, hizmet politikası ve önceliklerini rasyonel bir şekilde belirleyebilmesi için hizmet sunulan alanlar hakkında doğru ve objektif bilgilere ihtiyacı bulunmaktadır.

Ülkemizde dini hayatın homojen bir yapıda olmadığı, bölgeden bölgeye, bazen coğrafi olarak yakın olsalar da ilden ile bile farklılıklar gösterebildiği, bu bağlamda ortaya çıkan farklılıkların, hizmet ulaştırılırken göz önünde bulundurulması gerektiği bilinen bir husustur. Esasen Başkanlıkça öteden beri yokluğu hissedilen ve hemen her düzeyde dile getirilen hizmet alanına ilişkin bu tür eksikliklerin giderilmesi hususuna, 01.01.2012 tarihinde yürürlüğe konulan Diyanet İşleri Başkanlığı Stratejik Planı (2012-2016)'nda da yer verilmiştir. Bu çerçevede, "Din hizmetlerini toplumun tüm kesimlerine ulaştırmak ve etkinliğini artırmak" başlığıyla ifade edilen stratejik amaç, "Hizmet çeşidini ve veriliş şeklini toplumun farklı kesimlerine hitap edecek şekilde artırmak" hedefiyle ilişkilendirilmiş ve önemli çıktılar ve performans göstergelerinden birisi olarak da "Hizmet alanların profillerini çıkarmaya yönelik araştırma yapılması" hususu plana dahil edilmiştir.

Bu amaçlara binaen Başkanlık, ülkemizdeki dini hayatın bütün çeşitliliği ile incelenerek gündelik hayatta nasıl ve ne şekilde yer aldığı, dini hayatta ortaya çıkan farklılıkları bölgelere ve ülke geneline göre objektif bir şekilde ortaya koymak üzere, "Türkiye'de Dini Hayat" adlı alan araştırmasının, Türkiye geneli kır/kent ve İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması

(İBBS) Düzey 1 'de sıralanan bölgeler için ayrı ayrı tahmin üretecek şekilde, kişisel verilerin korunmasına dair Anayasa ve yasal hükümlerle belirlenen kıstaslara uyularak 2013 yılı içerisinde yapılmasını planlamıştır.

Söz konusu araştırmanın, ülkemizin kamusal araştırmalar yapmakla görevli teşkilatı olarak takdir toplayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ile birlikte yapılması, söz konusu kurumun şimdiye kadar gerçekleştirdiği araştırmalardaki güvenilirliği esas alındığında yerinde bir tercih olarak görülmelidir. Nihayet bu tercihin daha doğru ve kamu menfaati açısından daha uygun olduğu, güvenlik, maliyet, objektiflik kriterleri dikkate alındığında son derece önem kazanmaktadır. Araştırma bu beklenti ve hassasiyetler dikkate alınarak iki kurum arasında hazırlanan bir protokol çerçevesinde yapılmaktadır.

Araştırma için hazırlanan soru kâğıdının alan uygulaması aşamasında 'en az sorunla işler durumda olabilmesi'ni sağlamak amacıyla alan uygulamasından önce pre-test çalışmaları yapılmıştır. Pre-test çalışmaları ile araştırma için hazırlanan soru kâğıdında yer alan sorulardaki anlatım ve akışlardaki bozukluklar, görünüm veya yönergelerdeki hatalar, cevaplayıcının isteksizliği veya yetersizliğinden kaynaklanan sorunlar ve sorulara verdikleri tepkiler belirlenmektedir. Ayrıca, pre-testler ile soru kâğıdı için ortalama görüşme uzunluğunun belirlenerek veri derleme çalışmalarında kullanılacak anketör sayısı ve alan çalışma süresinin planlanması sağlanmaktadır. Sahada vatandaşlara yöneltilecek gerçek sorular ancak pre-test uygulama sonuçları esas alınarak hazırlanabilmektedir. Araştırmanın pre-test çalışması TÜİK'in 26 Bölge Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın pre-test aşamasında ve bugüne kadar ülke genelinde yürütülen alan uygulamasında önergede yer alan soruda vasıflandırıldığı şekilde bir algılama ile karşılaşılmamış, yoğun bir tepki alınmamıştır. Ayrıca, vatandaşlarımız istemedikleri soruları cevaplamayabilecekleri gibi araştırmaya katılmayı da reddedebilmektedirler. Bu hususlarda her hangi bir zorunluluk bulunmamaktadır.

Dindarlığın ölçülüp ölçülemeyeceği veya hangi boyutlarının ölçülebileceği hususları akademik alanda bir asırdan fazla bir zamandan beri üzerinde tartışmalar yapılan bir husustur. Bütün tartışmalara rağmen din sosyolojisinde dindarlık olgusu empirik bir araştırma konusu olarak incelenmiş, dünyanın pek çok yerinde prestijli kurumlar ve yetkin kişiler tarafından konuya dair araştırmalar yapılmış, halen de yapılmaya devam edilmektedir.

Başkanlığımızca yürütülen araştırma salt bir dindarlık araştırması değildir. Adından da anlaşılacağı üzere bir dini hayat araştırmasıdır. Bu araştırmanın temel hedefi kişilerin

inançlarını ve inanç düzeylerini değil, dini hayatın parametrelerinin ölçüt ve kriterlerini ortaya çıkarmaktır. Araştırma, Başkanlığımızın hizmet alanının tanınmasına yardımcı olmak ve hizmet planlamasında temel alınmak üzere yapılmakta olup kişilerin dindarlık seviyelerinin ölçülmesi veya derecelendirilmesi söz konusu değildir.

Soru önergesinde ifade edilen hususların araştırmanın hedefleriyle ilişkilendirilmesi hiçbir şekilde mümkün değildir. Pre-test çalışması TÜİK'in bölge müdürlüğünün bulunduğu toplam 26 merkezde gerçekleştirilmiştir. Türkiye'de Dini Hayat Araştırması, Türkiye genelinde uygulanmakta olup adres veri tabanından İBBS Düzey-1'de yer alan bölgeleri ve Türkiye genelini yansıtacak nicelik ve nitelikte tesadüfi olarak seçilecek adreslere ulaşılacaktır. Hedeflenen tahminler doğrultusunda, örneklem büyüklüğü 36.624 hane olarak hesaplanmıştır. Tespit edilen hanelerden 18 yaş ve üzerinde bir kişiye uygulanmak suretiyle gerçekleştirilmektedir.

Türkiye genelinde toplam 36.624 örneklem üzerinde yapılan alan uygulaması hizmetinin toplam bedeli 550.000,00 TL (Beşyüzellibin Türk Lirası) olup, Diyanet İşleri Başkanlığı 2013 Yılı Bütçesi Strateji Geliştirme Bölümünde yer alan 07.86.00.23.01.3.2.00-1-03.5.1.06 Hizmet Alımları-Enformasyon ve Raporlama Giderleri harcama tertibinden karşılanacaktır.